



Aidolla ja oikealla hallinnonalojen yhteistyöllä: meitä kaikkia tarvitaan!

Linda Dalbom/VSSHP PTH-yksikkö

14.11.2019 Lounais-Suomen kuntien liikuntaseminaari

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Toimintaa, jolla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia: hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen
- Luodaan olosuhteita jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä
- Koskee kaikkia kunnan toimialueita

Alueellinen hyte-työ

- Alueellinen Hyte-työryhmä vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä Varsinais-Suomessa
- Alueellisiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteiksi on valittu:
 - Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
 - Päihteiden käytön vähentäminen
 - Ylipainon ja liikkumattomuuden vähentäminen
- Toimenpiteet viedään käytäntöön osana järjestämissuunnitelmaa

SHP:n rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä

- [Terveydenhuoltolaissa](#) (1326/2010) velvoitetaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymää alueelliseen terveyden, toimintakyvyn ja sosiaalisen turvallisuuden edistämiseen sekä asiantuntemuksen tarjoamiseen kunnille

=SHP:n hytetyö siis lakisääteistä toimintaa

- VSSHP:n perusterveydenhuollon yksikkö tukee elintapaohjauksen kehittämistä osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Tavoitteena on alueellisen toimintakulttuurin yhtenäistäminen.
- Elintavoilla voidaan vaikuttaa merkittävästi hyvinvointiin ja terveyteen. Elintapojen muutoksella voidaan vähentää terveysriskejä.

VSSHP PTH-yksikön hyte-toiminta

- Elintapaohjauksen palvelutarjottimen koonti ja koordinointi
- VSSHP:n terveys-sivuston sisällön suunnittelu ja työstö (puheeksi oton tueksi)
- Verkostojen koonti ja koordinointi (elintapaohjaus, hoitotyön kirjaaminen)
- Kentän tukeminen, kuuleminen ja yhteistyön kehittäminen (osallistuminen eri verkostoihin ja työryhmiin, kuten HYTE-, EPT, kuntien elintapaohjauksen kehittämisen työryhmät)
- Alueellisen elintapaohjauksen täydennyskoulutuksen järjestäminen
- Hyvien toimintamallien kerääminen ja levittäminen: esimerkkinä LiPaKe

Työn tueksi

- VSSHP:n [Terveys-sivustolle](#) on koottu tietoa keskeisimmistä elintavoista terveyden edistämistyön tueksi (google: Vsshp-terveys)
 - Osana sivustoa löytyy [elintapaohjauksen palvelutarjotin](#): koottu kunnittain tietoa kunnan tarjoamista elintapaohjausta tukevista palveluista
 - VSSHP:n terveyden edistämisen työn yhtenä tavoitteena on saada elintapaohjaus näkyväksi osaksi sairauksien ehkäisyä ja hoitoa maakunnallisesti sekä kerätä tietoa sen vaikuttavuudesta (hoitotyön kirjaaminen)
- esim. THL:n AvoHilmo raporteista voi tarkastella oman kunnan/yhteistoiminta-alueen osalta tilannetta ennaltaehkäisevän terveydenhuollon avosairaanhoidossa SPAT-tilastointikoodien avulla

Esimerkki terveydenhuollon tilastoinnista

	2018	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet
Ehkäisevä toiminta ja terveyden edistäminen	5 333	287	346	520	531	349	358	551	516	408	555	568	344
Asevelvollisen terveystarkastus (SPAT1321)	7												
Laaja terveystarkastus kahdeksannella luokalla (SPAT1386)	8	6											
Laaja terveystarkastus 18 kk:n iässä (SPAT1382)	14	5											
Laaja terveystarkastus 4 kk:n iässä (SPAT1381)	16								6				
Laaja terveystarkastus 4 vuoden iässä (SPAT1383)	8												
Lasten ja nuorten määräaikainen terveystarkastus (SPAT1315)	31			6		5							
Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus (SPAT1305)	352	43	18	36	36	30	25		25	33	44	41	21
Nesteytykseen liittyvä ohjaus (SPAT1172)	12												
Opiskelu- ja työelämän ulkopuol. ol. terveystark. (SPAT1395)	5												
Päihteisiin/riskikäyttäytymiseen liittyvä ohjaus (SPAT1309)	75	6		8		10	5		8	9	12	9	
Raskaana olevan terveystarkastus (SPAT1379)	5												
Ravitsemuksen ja painonhallinnan ohjaus (SPAT1306)	633	57	50	72	51	70	50		55	54	56	74	40
Seulontatoimenpide (SPAT1324)	167			40	126								
Tunnettuun terveysongelmaan liittyvä neuvonta (SPAT1310)	3 331	137	223	267	241	177	225	448	349	279	370	375	240
Unihäiriöihin liittyvä ohjaus (SPAT1051)	43	5							5		6	7	8
Yksilöllisen tarpeen mukainen terveystarkastus (SPAT1317)	13												
Yleinen terveysneuvonta (SPAT1312)	598	15	34	80	68	45	45	96	55	26	59	50	25

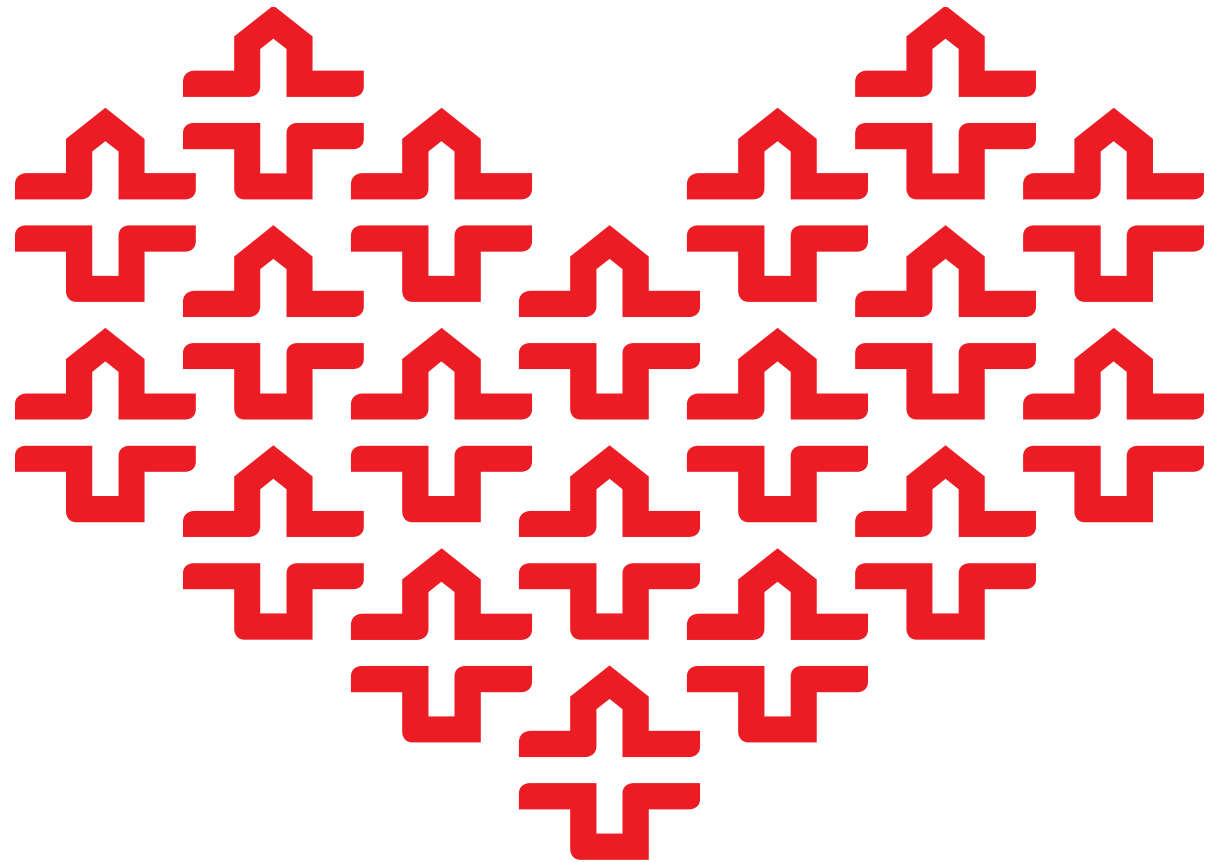
Faktaa kuntien terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä (THL)

- Suurimmassa osassa kunnista on oma hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattori yhdistää eri hallinnonaloilla tehtävää työtä. Valtaosa hoitaa tehtävää oman toimen ohella.
 - V-S alueella joka kunnasta nimetty koordinaattori → säännölliset verkostotapaamiset
- Hyvinvointikoordinaattorit ovat siirtyneet pois sote-puolelta
- neljässä vuodessa iso muutos: vuonna 2015 hyvinvointikoordinaattoreista 60 prosenttia oli sijoitettu osaksi sosiaali- ja terveyspalveluja, nykyisin heistä vain 14 prosenttia kuuluu sote-palveluihin
- Yleisimmin hyvinvointikoordinaattori työskentelee kunnan keskushallinnossa tai sivistystoimessa
- Muutoksella pyritään vahvistamaan kuntajohdon roolia poikkihallinnollisen yhteistyön johtamisessa ja koordinoinnissa sekä turvaamaan resurssin säilyminen tilanteessa, jossa sote-palvelut siirtyisivät maakunnille

Miksi kuitenkin sotea tarvitaan osana hyteä?

- Hyte tarvitsee sote-osaamista!!!
- Sote taas ei voi yksin väestön hyvinvointia ja terveyttä edistää!!!
- Sote tunnistaa asiakkaat, mitä tarvitaan ennen sotea/rinnalle?
- Elintapaohjaus usein poikkihallinnollista: sote-liikuntapalvelut
- Ongelmana: toimijat eivät tunnista toistensa palveluvalikoimaa, ei osata ohjata niiden pariin
- johtuu siitä ettei suunnitella yhdessä, ei istuta saman pöydän ääreen
- On myös toimivia käytäntöjä, joista seuraavaksi kaksi käytännön esimerkkiä

Kiitos!!!



Parannamme joka päivä

Linda Dalbom
Suunnittelija
VSSHP PTH-yksikkö
Hyvinvoinnin ja
terveyden edistäminen
linda.dalbom@tyks.fi